

EESTI MAILMAS JA EL-IS

2017, allikad: Eurostat ja FAO

Kuigi vesiviljeluse mõistes on tegemist väikeses mahus tootva riigiga, oli Eesti aastal 2017 EL-i suuruselt 13. kalandustoodete tootja.

(1.000 tonni)	Maailm	EL-28	Eesti	% Maailm	% EL-28
Püük	93.204	5.253	80	0,086%	1,52%
Vesiviljelus	111.966	1.372	1	0,001%	0,07%
Kokku	205.170	6.625	81	0,04%	1,22%

KALALAEVASTIK

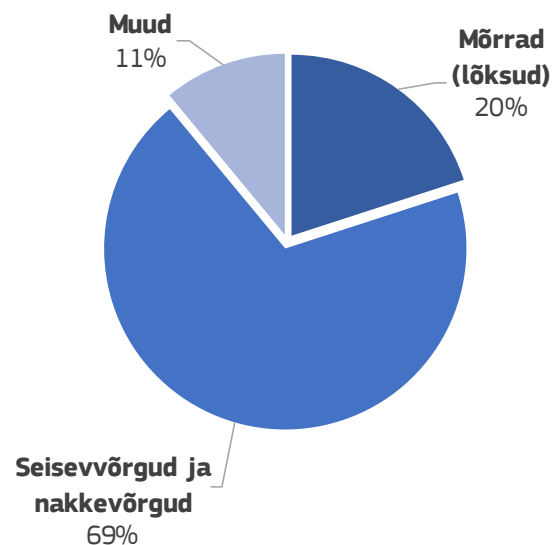
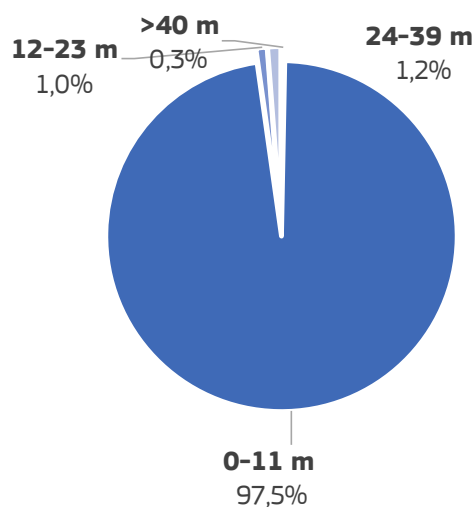
Laevastik: 2018, allikas: EL-i kalalaevastiku register - Eurostat

Tööhõive: 2017, allikas: JRC

Alused (2018)	Maht (2018)	Võimsus (2018)	
Arv: 1.663	Kogumahutavus: 15.775	Kilovatte: 46.817	
TÄISTÖÖAJA EKVALENT (FTE) KOKKU, 2017: 460			
0-11 m	12-23 m	24-39 m	>40 m
Töökohti (FTE): 72%	Töökohti (FTE): 0	Töökohti (FTE): 27%	Töökohti (FTE): 0%

Eesti kalalaevastik pikkuse ja varustuse alusel

(% aluste koguarvust)

LOSSIMISED

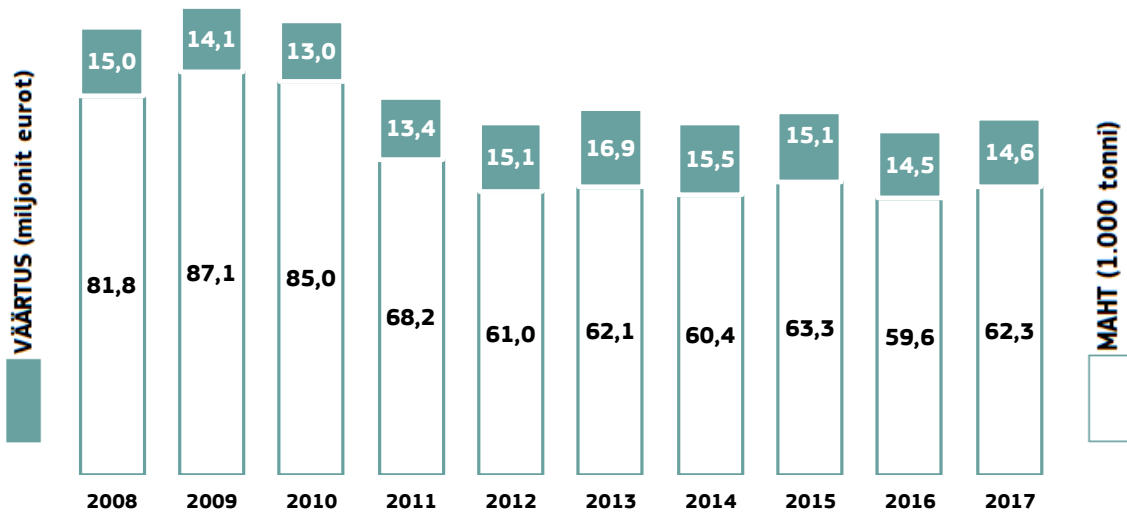
Allikas: EUMOFA, põhinedes Eurostati andmetel

Lossimised hõlmavad mistahes kalandustoodete esialgset kalalaeva pardalt mahalaadimist konkreetsetes EL-i liikmesriigis. Need hõlmavad ka veetaimi ja liike, mis ei ole nähtud ette inimeste poolt tarbimiseks. Lossimised registreeritakse netomassi ja väärtusena ning need puudutavad EL-i liikmesriikidest, Islandilt ja Norrast pärit aluste poolt tehtud lossimisi.

Eestis tehtud lossimised koosnevad ainult värskest tootest, mis on peaaegu täielikus ulatuses nähtud ette inimeste poolt tarbimiseks (väiksemad kogused on mõeldud loomasöödaks).

Riigis on registreeritud 144 kalasadamat (allikas: EL-i põhiandmeregister).

Lossimisi kokku

Peamised lossitud kaubanduslikud liigid ja protsent kogusummast

(2017, miljonit eurot ja 1.000 tonni)

Kaubanduslik liigid	Väärtus (miljonit eurot)	Protsent kogusummast	Maht (1.000 tonni)	Protsent kogusummast
HEERINGAS	6,2	42%	33,5	54%
KILU	4,6	32%	26,1	41%
MUUD MAGEVEEKALAD	2,8	19%	1,7	3%
KOHA	0,2	2%	0,3	1%
MUUD	0,8	5%	0,7	1%

VESIVILJELUS

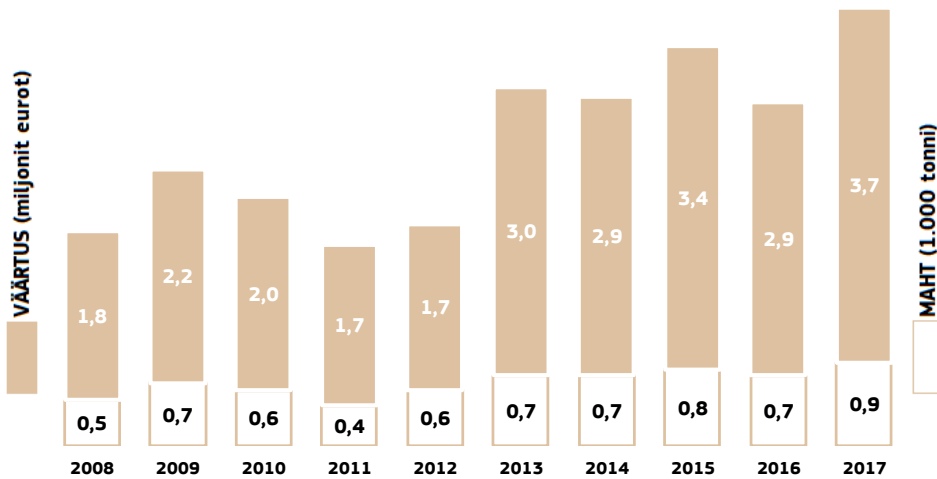
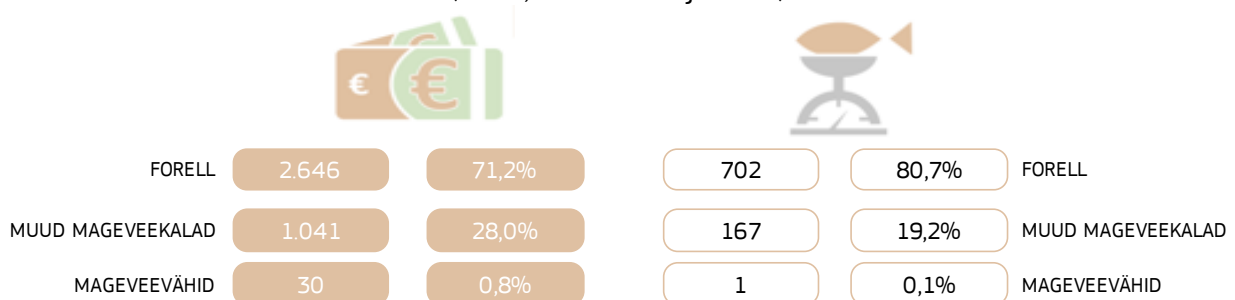
Allikas: EUMOFA, põhinedes Eurostati ja FAO andmetel

Vesiviljelus koosneb veeorganismide (mage- või merevee), näiteks kalade, molluskite, koorikloomade ja veetaimede, kasvatamisest. Vesiviljeluse andmed esitatakse eluskaalu ekvivalendi ja väärtusena.

Eestis leiab kogu vesiviljeluse tootmine aset magevees ja hõlmab peaaegu täies ulatuses vikerforelli. Eurostatis saadaval olevatele 2016. aasta andmete põhjal kasutati järgmisi peamisi tootmisviise:

- 45% tootmisest: tiikides;
- 41% tootmisest: mahutites ja kiirvoolukanalites;
- 14% tootmisest: ringleva veega süsteemides.

Kogutoodang

Peamised kasvatatud kaubanduslikud liigid ja protsent kogusummast
(2017, 1.000 eurot ja tonni)

TOOTJAORGANISATSIOONID

2019, allikas: DG MARE, [link](#)

Eestis on ametlikult tunnustatud **5 tootjaorganisatsiooni** ja **1 tootjaorganisatsioonide liitu**. Nende roll on panustada oma liikmete tegevuste ühise haldamise kaudu ühise kalanduspoliitika (CFP) ja ühise turukorralduse (CMO) eesmärkide saavutamisse.

Viest tootjaorganisatsioonist üks tegutseb vesiviljelus- ja neli kalandussektoris. Tootjaorganisatsioonide liit on tegev kalandussektoris.

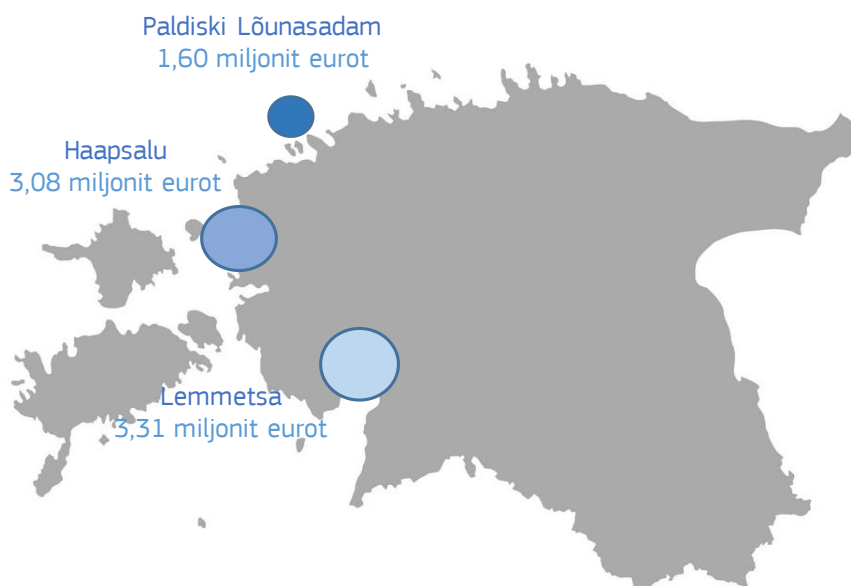
ESMAMÜÜK

2019, allikas: EUMOFA

Esmamüük käsitleb kala, mis müüakse või registreeritakse kas enampakkumiskeskuses või registreeritud ostjate või tootjaorganisatsioonide poolt. Esmamüük võib lossimise näitajatest erineda, kuna see ei kata töötlemisettevõtete omanduses olevate aluste poolt lossitavat või otse töötlejatele müüdavat kala.

Eestis oksjoniturud puuduvad. Aastal 2019 oli esmamüügi suuruseks Eesti müügikohtades kokku 60.686 tonni ja 13 miljonit eurot.

Kolm suuremat müügikohta katsid 74% ja 60% kogu esmamüügist (vastavalt mahu ja väärtuse osas).

3 suuremat müügikohta	Maht (tonni)	Väärtus (miljonit eurot)	3 peamist kaubanduslikku liiki (väärtus)
Lemmetsa	18.514	3,31	Kilu, heeringas, meritint
Haapsalu	17.564	3,08	Heeringas, kilu, haug
Paldiski Lõunasadam	8.630	1,60	Heeringas, kilu, meritint

TÖÖTLEMINE

Eurostat-SBSi andmetel oli aastal 2017 Eesti kalatööstustes palgal 1.376 inimest. Sektori registreeritud lisaväärtus oli 23,4 miljonit eurot, mis kujutas endast 7% kogu toiduainete tootmise lisaväärtusest.

Aastal 2018 olid peamised müüdnud tooted „Värske või jahutatud kalafilee ja muu luudeta kalaliha“, „Kalafilee taigas või paneerituna, sh kalapulgad (välja arvatud valmised ja valmistoidud)“ ja „Külmutatud tükeldamata merekala“ (allikas: Eurostat-PRODCOM).

66 ettevõtet

Müük: 127 miljonit eurot

(2017, allikas: Eurostat - SBS)

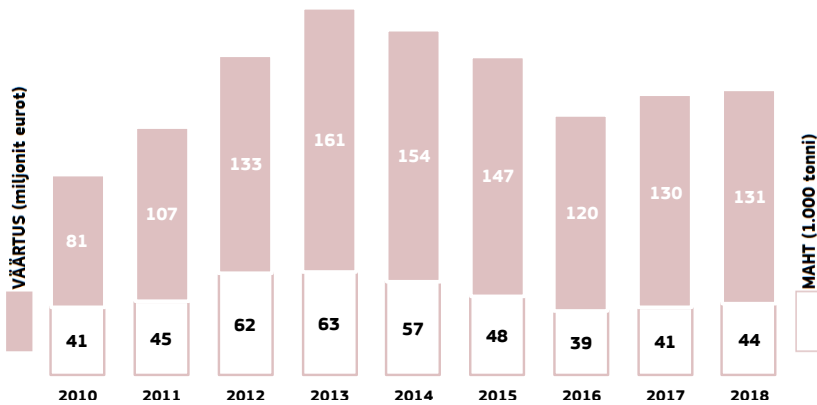

Viimane uuendus: 03/04/20

IMPORT – EKSPORT

Allikas: EUMOFA, põhinedes Eurostat-COMEXTi andmetel

IMPORT

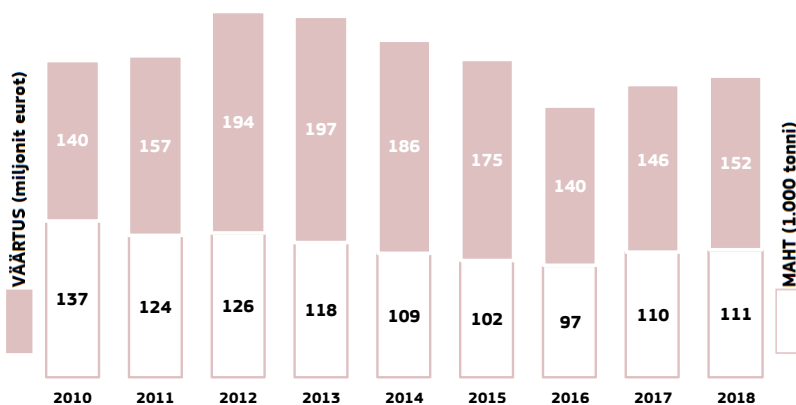

Peamised imporditud kaubanduslikud liigid ja protsent koguimpordist (2018, miljonit eurot)

LÕHE	32	25%
FORELL	16	12%
KREVETID, ERINEVAD	10	8%
MUUD MEREKALAD	9	7%
HEERINGAS	9	7%
MUUD	55	41%

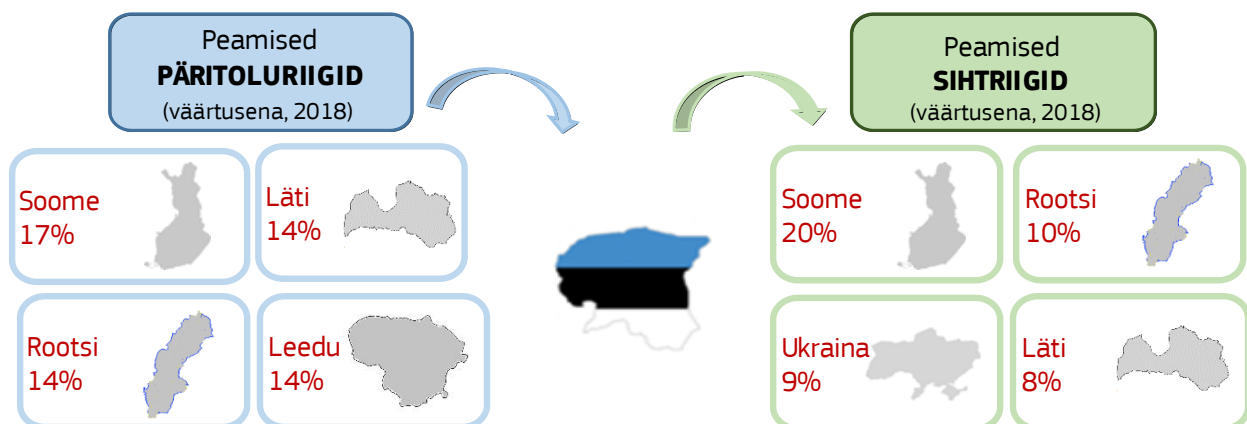
EKSPORT

Peamised eksporditud kaubanduslikud liigid ja protsent koguekspordist (2018, miljonit eurot)

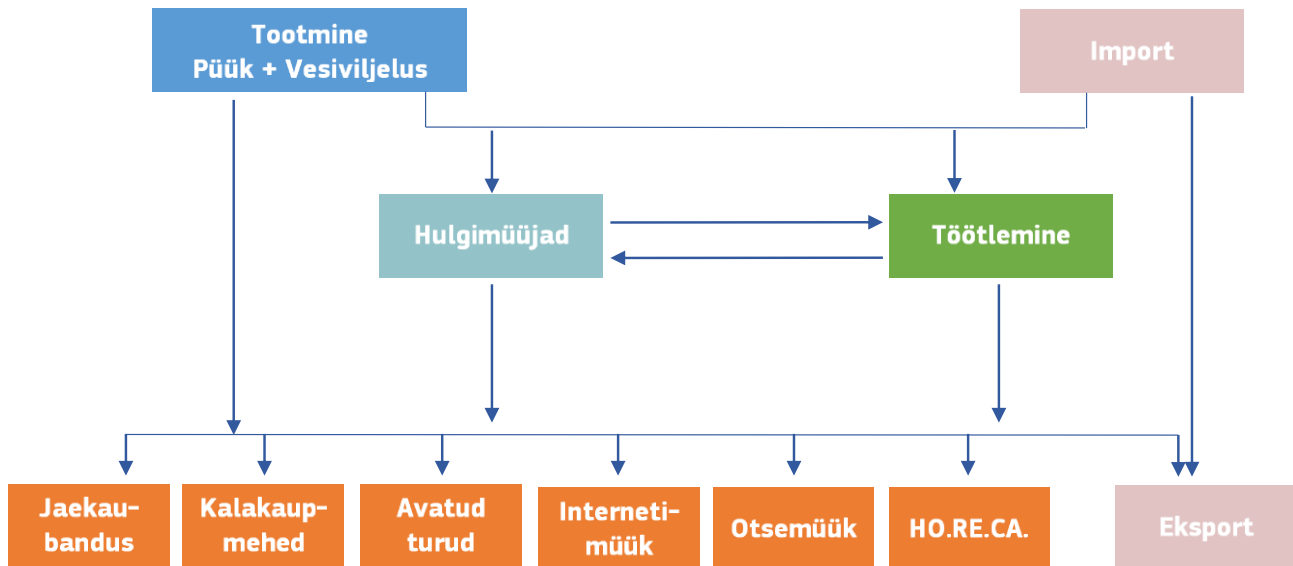
MUUD MEREKALAD	24	16%
LÕHE	17	11%
KREVETID, KÜLMAVEE	17	11%
MUUD MAGEVEEKALAD	13	9%
KREVETID, ERINEVAD	13	9%
MUUD	68	44%

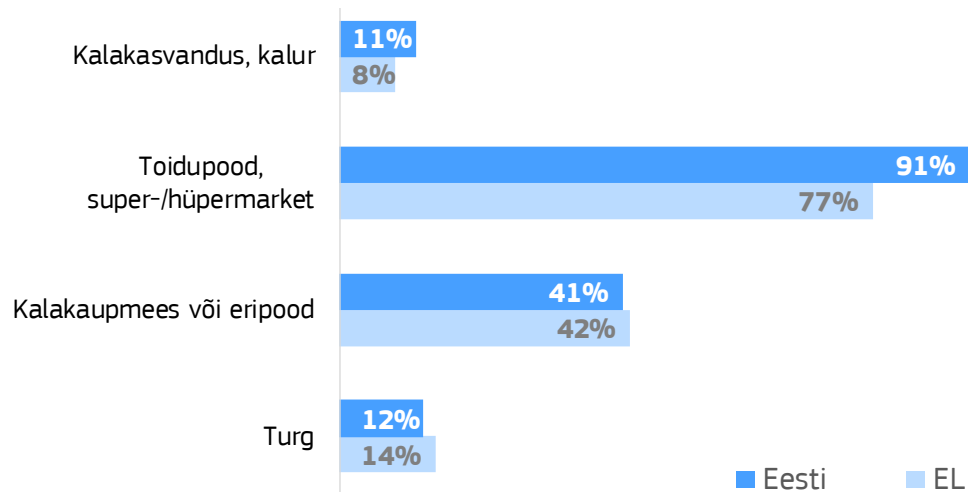

LEVITAMINE

Kalandus- ja vesiviljelustoodete tarneahel Eestis (allikas: Eurofish):

Tarbijate eelistused ostukanalite osas (allikas: Eurobaromeeter, 2018):

TARBIMINE

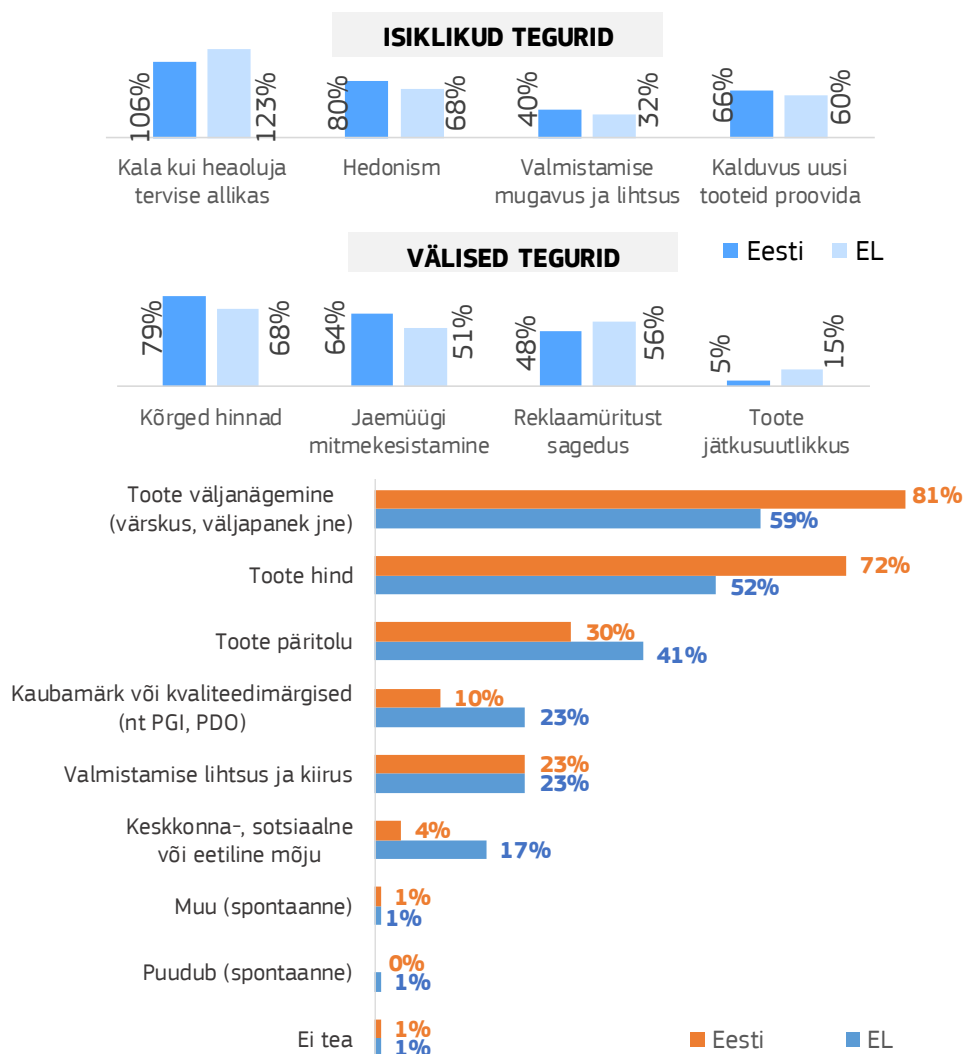
Aastal 2017 hinnati nähtava tarbimise suuruseks 16,3 kg elaniku kohta; tegemist on kerge vähenemisega võrreldes 2016. aastaga (-1,8%). Enim tarbitud liigid olid heeringas ja forell (allikas: EUMOFA).

Regulaarsed tarbijad (need, kes söövad kalandus- ja vesiviljelustooteid vähemalt kord kuus) kuuluvad peamiselt vanuserühmadesse 25-39 ja üle 55. Noortel inimestel (15-24) on väiksem kalduvus kala tarbida nii Eestis kui ka EL-i tasandil. Ent sellesse kategooriasse kuuluvad regulaarsed tarbijad hõlmavad 72% koguhulgast, mis on EL-i tasandist (67%) kõrgem näitaja. Eriti tarbivad eestlased värskaid ja suitsutatud tooteid, kuid pakendamata kala (67%) tarbitakse EL-i keskmisest (68%) veidi harvemini (allikas: EUMOFA, „EL-i tarbimisharjumused kalandus- ja vesiviljelustoodete osas“, 2017).

16,3 kg elaniku kohta
(2017, allikas: EUMOFA)

Ostmist mõjutavad tegurid

(allikad: ülemine graafik: EUMOFA, 2017; alumine graafik: Eurobaromeeter, 2018)

RIIGI ANDMED EUMOFA-S**LOSSIMISED**

Mahud ja väärtused on kogutud kohast „Eurostat – Fishery“ ning need on integreeritud Taani Statistikaameti andmetega.

Need on saadaval iga-aastaselt ja ligipäätavad nii lihtsate ning täpsemate tabelitena kui ka hulgi allalaadimise teenuse kaudu.

VESIVILJELUS

Mahud ja väärtused on kogutud kohast „Eurostat – Fishery“ ning need on integreeritud FAO andmetega.

Need on saadaval iga-aastaselt ja ligipäätavad nii lihtsate ning täpsemate tabelitena kui ka hulgi allalaadimise teenuse kaudu.

ESMAMÜÜK

Mahud ja väärtused kogutakse iganädalaselt ning igakuiselt Eesti Maaeluministeriumist.

Iganädalasi andmeid jälgitakse valitud 4 peamise kaubandusliku liigi ja 12 müügikoha osas (klõpsake [siia](#), et näha täielikku loetelu).

Igakuised andmed katavad kõiki Eesti müügikohtades müüdavaid liike.

Nii iganädalased kui ka igakuised andmed on ligipäätavad nii lihtsate ning täpsemate tabelitena kui ka hulgi allalaadimise teenuse kaudu. Igakuiste esmamüükide osas on ligipäätavad ka liigitatud taseme andmed; seda spetsiaalse täiustatud tabeli ja hulgi allalaadimise teenuse kaudu.

HULGIMÜÜK

Andmed ei ole saadaval.

IMPORT - EKSPORT

Mahud ja väärtused kogutakse kohast „Eurostat – COMEXT“. Andmed puudutavad kõigi kalandus- ja vesiviljelustoodete kaubavoogusid nii, nagu see on riiklike tollide poolt registreeritud.

Need on saadaval igakuiselt ja iga-aastaselt ning ligipäätavad nii lihtsate ning täpsemate tabelitena kui ka hulgi allalaadimise teenuse kaudu.

TÖÖTLEMINE

Andmed kogutakse kohast „Eurostat – PRODCOM“. Need puudutavad kalandus- ja vesiviljelustoodete tootjate poolt pakutavaid koguseid ja väärtuseid, mida müüakse riigis pärast seda, kui need on toorainest lõpptoodeteks muudetud.

Need on saadaval iga-aastaselt ja ligipäätavad nii lihtsate tabelitena kui ka hulgi allalaadimise teenuse kaudu.

TARBIMINE

Valitud viie peamise kaubandusliku liigi jaemüüghinnad kogutakse igakuiselt Eesti Maaeluministeriumist (klõpsake [siia](#), et näha täielikku loetelu).

Iganädalased keskmised hinnad on ligipäätavad nii lihtsate ning täpsemate tabelitena kui ka hulgi allalaadimise teenuse kaudu.